

men-Vermes. Algemeen overzicht" (W.M. no. 19) en „De Nederlandse bloedzuigers (W.M. no. 39, uitverkocht).

De Plattwormen of Turbellaria vormen een klasse van het phylum der Plathelminthen. Andere klassen van dit phylum zijn de Cestoden of Lintwormen en de Trematoden.

Van de platwormen vormen de Tricladen de enige groep of orde, die vrij volledig bekend is. Negentien wormen worden besproken, waarvan 13 inheemse. De beschrijving van de soorten is uitvoerig. Daaraan zijn vooraf gegaan een hoofdstuk over de bouw der Tricladen, een tweede over de levensverschijnselen en een derde over de oecologie. Aan de beschrijving van de soorten gaat verder vooraf een tabel voor het determineren van de in Nederland gevonden platwormen, in hoofdzaak gebaseerd op de uitwendige kenmerken. Een goede loupe is voldoende.

Onder de beschreven soorten zijn er drie, welke nieuw zijn de Nederlandse fauna. De copie van deze mededeling was reeds klaar, toen Dr. Stock een vierde voor Nederland nieuwe soort kon melden in het Natuurhistorisch Maandblad van 31 maart 1962. In een Addendum op de laatste bladzijde maakt de schrijver nog melding van de vondst van Dr. Stock.

Ik weet niet veel van Tricladen, maar ik ben er zeker van, dat ik er met behulp van dit boekje spoedig in thuis zou zijn.

K.

Op verkenning bij de dieren door Han Rensenbrink met illustratie's van Rien Poortvliet. Scheltema & Holkema N.V., Amsterdam 1962. Prijs geb. f 24,50.

Er moet in onze tijd wel een erg grote belangstelling bestaan voor de levende natuur en haar geheimen. Immers met de regelmaat van een klok verschijnen de uitgaven op dit gebied, de ene nog kostbaarder dan de andere. Gewoonlijk bestaan de illustratie's in deze werken uit prachtige foto's, die het uitgangspunt zijn geweest van het nieuwe boek. De tekst is naderhand aan het fotoalbum toegevoegd, en wordt op de koop toegenomen, en vaak niet eens gelezen.

Het nieuwe boek van Rensenbrink is ook prachtig geïllustreerd, maar nu eens door een tekenaar. En wat voor een! Het schijnt de specialiteit van deze Poortvliet te zijn, met een enkele lijn een bepaalde beweging of een heel diere karakter uit te beelden! De illustratie is dan ook met een even vaardige als kwistige hand verzorgd. De afbeeldingen zijn bijzonder goed tussen de tekst gezet, en werden keurig gedrukt, in kleuren.

De tekst is in dit boek toch wel de hoofdzaak, al is de tekenaar de schrijver in de rake typering van de dieren de baas gebleven. Rensenbrink moet herhaaldelijk twee keer hetzelfde zeggen, voor hij heeft uitgelegd, wat hij bedoelt. Misschien doet hij dit wel expres, net als een leraar, die zijn best doet, de behandelde stof tot het brein van zijn leerlingen te laten doordringen. De schrijver geeft zich ook bijzonder veel moeite, bepaalde problemen helder uiteen te zetten, zonder in het geijkte vakjargon te vervallen. De beschrijving b.v. van de sonar van vleermuizen is meesterlijk! Een enkele maal gaat hij naar mijn smaak een stukje te ver bij het vereenvoudigen van de stof: Mag b.v. een nijlpaard zonder meer een groot wild zwijn worden genoemd?

Natuurlijk zijn er een aantal aanmerkingen te maken. Ik wil er enkele opnoemen: Het dons in een eendenest heeft toch wel de betekenis van het warm houden van de eieren. In verband met de ligging van het nest is de kleur aan de omgeving aangepast (p. 17). Het is niet duidelijk waarom een jong van een pinguin met zijn dons niet kan zwemmen (p. 18), terwijl een eendekuiken dit wel kan. De tanden van een nijlpaard zouden geen wortel in de kaak hebben, maar als holle buizen in het omliggende weefsel staan (p. 147). Dit weefsel is toch de kaak. Hier wordt wel erg verwarrend met het begrip wortelloze tanden omgesprongen. Wanneer huiskatten niet van wilde katten afstammen, hoe kunnen ze dan aan deze dieren een natuurlijke ondergeschiktheid aan de lynx ontnemen. (p. 163)? Het wit van de ijsbeer en van andere pooldieren is niet alleen een schutkleur, maar kan in verband worden gebracht met de vermindering van de afgifte van warmte door straling (p. 185). Het eierleggen van de salamander heeft niets te maken met het ingewikkelde huwelijksceremonieel, dat bij het afzetten van de eieren al lang afgelopen is (p. 258).

Toch zijn dergelijke bemerkingen slechts kleinigheden, die niets zullen afdoen aan het succes van dit werk, dat door de uitgever aangeprezen wordt als een goed gezellig en klassiek gezinsboek. Het zal zijn weg wel vinden, en jong en oud zal veel kunnen leren van deze rondgang door het dierenrijk, al gaat er niets boven een werkelijke rondleiding door een dieren tuin, waar Rensenbrink's ware specialiteit gelegen is.

v.N.

AANKONDIGING VAN DE MAANDVERGADERINGEN

In de maand juni geen maandvergadering te Maastricht, wel te Heerlen.

Te Heerlen op woensdag 13 juni 1962 om 19 uur in het Geologisch Bureau.

DE NATUUR IN

Avondwandelingen.

Op woensdag 6 juni van Houthem naar Valkenburg door het Ravensbos.

Op dinsdag 26 juni van Houthem naar Valkenburg over Geulhem.

Trein uit Heerlen om 18.55 uur, uit Maastricht om 19.17 uur, Retour Houthem.

DE OMSLAGTEKENING

De omslagtekening is deze keer door Charles Eyck niet ontleend aan de rotsschilderingen van de ijstijdmens van Zuid-Europa (paleolithicum), maar aan de rotstekeningen van de mens uit het mesolithicum van Noorwegen.